

KAUPUNKIKESKUSTOJEN ELINVOIMAISUUDEN MITTAAMINEN

TAUSTAA

Kauppa on keskeinen kaupunkikeskustan elinvoimaisuuden mittaamiselle. Se miten kauppa oikeasti kukoistaa nyt keskustoissa, kiinnostaa jokaista.

Kaupungit ovat lähes poikkeuksetta syntyneet ja kasvaneet kauppapaikkojen ympärille. Sanan "kaupunki" kantasana on "kaupangra" (muinaisgermaniaa) viittaakin kauppapaikkaan tai –niittyn.

Kaupankäynti on aidon, elävän, sykkivän kaupunkikeskustan pääelinkeino. Kaupunkikeskustaa voikin suoraan verrata uudenaikaiseen kauppakeskukseen monessakin suhteessa. Kokonaisvaltaisella ja kattavalla kaupunkikeskustarkastelulla haetaan ja pyritään peilaamaan todellisuutta.

PILOTISSA NYT MUKANA ERINOMAINEN KAUPUNKIPALETTI

EVE index –hankkeen pilottivaiheeseen lähti mukaan yhdeksän kaupunkia kolmessa selkeässä eri kaupunkiryhmässä.

Isoimmat suomalaiset (metropolialueen ulkopuolella) kaupungit ovat **Oulu, Tampere** sekä **Turku**.

Keskisuuret vahvat maakuntakaupungit ovat **Jyväskylä, Kouvola** sekä **Kuopio**.

Kolmantena ryhmänä tulevat pienemmät maakunnalliset kaupungit **Kokkola, Kotka** sekä **Mikkeli**.

Selkeä ryhmittely helpottaa tutkimuksen tekemistä, koska aineiston vertailua ja analysointia voidaan painottaa samassa kaupunkiryhmässä olevien välillä.

TÄRKEIMMÄT TUTKITTAVAT ELINVOIMAISUUSMITTARIT

Suomessa ei ole yhtään kauppakeskusta, joka ei olisi asiakkaille avoinna lauantaina. Sama periaate on sovellettavissa elävän kaupunkikeskustan rajaukseen.

Kuinka laaja nyt todellisuudessa on kohdekaupungin elävä ydinkeskusta? Sitä mitataan vain todellisen tilanteen eli lauantaikaupan kautta, ei esim. kaavallisilla määrittelyillä kovinkaan tarkasti.

Jokainen mukana oleva kaupunki voi jatkossa itse seurata muutoksia ydinkeskustassa vaikka kuukausittain. Laajeneeko elävän ydinkeskustan "lauantaikaupan" piiri vai kapeneeko se? Tiivistyykö se sisäisesti esimerkiksi ytimeen päin, vai siirtyykö ydinkeskustan painopiste siirtäen ydinkeskustaa muualle?

Mikä on erikoiskaupan asema suhteessa muihin lauantaina avoinna oleviin yrityksiin?
Onko erikoiskauppa säilyttänyt asemiaan, vahvistunut vai näivettynyt ydinkeskustassa.
Mikä on erikoiskauppojen suhde ravitsemustoimintoihin sekä päivittäistavarakauppaan?

LAUANTAIT RAJAAVAT

Elävä kaupunkikeskusta rajataan lauantain mukaan. Se on se ydinkeskustan yhtenäinen alue, jossa enemmistönä korttelissa yritykset palvelevat satunnaista asiakasta eli avaavat ovensa lauantaisin. Kaupunkikeskustan "ykkösyritysketjuun" kuuluvat ne yritykset, jotka palvelevat asiakkaitaan normaalisti lauantaisin.

ASUKASLUVUN AVULLA ERI KAUPUNKEJA VOIDAAN VERTAILLA KESKENÄÄN

- joko kaupungin asukasluku tai taloudellinen vaikutusalueen asukasluku tai yhdistäen, mikä vahvistetaan myöhemmin aineiston analysoinnin yhteydessä

PALVELUKYKY YDINKESKUSTASSA ON KESKEISTÄ

- kaikki kaupan suhteutetut työpaikat (työaikasuhteutus 150 h / kk)

- asiakaspaikat
- aktiiviset majoituspaikat (käyttöasteen kautta)
- rakenteelliset asiakasautopaikat (painotus?)
- urbit (kirjoilla ydinkeskustassa)

TALOUDELLISET PANOSTUKSET VUODEN 2000 JÄLKEEN

- julkiset kehittämisinvestoinnit kohdistuen elävään ydinkeskustaan
- yksityiset kehittämisinvestoinnit kohdistuen elävään ydinkeskustaan

LIKEVAIHDOT SUHTEESSA MYYMÄLÄPINTA-ALOIHIN

- ydinkeskustan yhteenlaskettu pinta-ala suhteessa yhteenlaskettuihin liikevaihtoihin eli euroa vuodessa liikevaihtoa liikeneliometriä kohden kuvaa kyseistä markkinatilannetta

ERIKOISKAUPAN ASEMA

- erikoiskaupan prosentuaalinen osuus suhteutettujen työpaikkojen kautta kuvaa keskeisen erikoiskaupan asemaa kyseisessä ydinkeskustassa

KIVIJALKAKAUPAN TULEVAISUUDEN RISKITEKIJÄT

- yksinyrittäjien määrä ja keski-ikä yrittäjinä: prosenttiosuus kokonaisuudesta